

KERKBRIEF

Driemaandelijks
Jaargang 43, nr. 2 – Zomer 2014

PB-PP|B-20560
BELGIE(N)-BELGIQUE

Inhoud:

- 02
De vreugde voert ons naar dit huis
- 03-07
Kerkdiensten
- 08-13
Gemeentenuws
- 13-19
Preek bij de inhuldiging
- 19-22
Preektoon
- 22-23
Geknipt voor u
- 23-25
Protestantse wortels te Leuven
- 25
Kerkmozaïek
- 26
Protestantse Omroep
- 27
Routebeschrijving
- 28
Colofon

Periodiek van de Verenigde Protestantse Kerk in Leuven
V.U.: Ernst Veen, L. Beosierlaan 89, 3010 Leuven
P 708844 – Afgiftekantoor: Leuven Mail

De vreugde voert ons naar dit huis

1. De vreugde voert ons naar dit huis
waar 't Woord aan ons geschiedt.
God roept zijn Naam over ons uit
en wekt in ons het lied.
2. Dit huis van hout en steen, dat lang
de stormen heeft doorstaan,
waar nog de wolk gebeden hangt
van wie zijn voorgegaan,
3. dit huis, dat alle sporen draagt
van wie maar mensen zijn,
de pijler die het alles schraagt,
wilt Gij die voor ons zijn?
4. Zal dit een huis, een plaats zijn waar
de hemel open gaat,
waar Gij ons met uw eng'len troost,
waar Gij U vinden laat?
5. Onthul ons dan uw aangezicht,
uw Naam, die mét ons gaat
en heilig ons hier met uw licht,
uw voorbedachte raad.
6. Vervul ons met een nieuw verstaan
van 't Woord, waarin Gij spreekt
en reik ons zelf als leeftocht aan
het Brood, dat Gij ons breekt.
7. Dit huis slijt mét ons aan de tijd,
maar blijven zal de kracht
die wie hier schuilen verder leidt
tot alles is volbracht.

tekst: Sytze de Vries – muziek: Willem Vogel (Tussentijds, lied 1)

KERKDIENSTEN

(in juli en augustus is er geen kindernevendienst)

Juli 2014

27 Voorganger: Ernst Veen Groen
Ouderling: Adri Leemput
Organist: Joop van der Horst
Teksten: 1Kon.3: 5-12; Rom.8: 26-30; Matt.13: 44-52.
Collecte: Prot. Theologische faculteit Brussel
Kindernevendienst: --

Augustus 2014

3 Avondmaal
Voorganger: Ernst Veen Groen
Ouderling: Dirk Panhuis
Organist: Henk Corporaal
Teksten: Neh.9:15-20; Rom.8:31-39; Matt.14:13-21.
Collecte: Ruanda
Kindernevendienst: --

- 10** Voorganger: Frank Marivoet Groen
 Ouderling: Adri Leemput
 Organist: Joop van der Horst
 Teksten: Jona 2:2-11; Rom.9:1-5; Matt.14:22-33.
 Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
 Kindernevendienst: --
- 17** Voorganger: Frank Marivoet Groen
 Ouderling: Philipp Bratfisch
 Organist: Edy Kühn
 Teksten: Jes.56:1-7; Rom.11:13-24; Matt.15:21-28.
 Collecte: Diaconaat
 Kindernevendienst: --
- 24** Voorganger: Gerrit Buunk Groen
 Ouderling: Marleen Jannis
 Organist: Henk Corporaal
 Teksten: Jes.51:1-6; Rom.11:25-36; Matt.16:21-27.
 Collecte: Protestants Sociaal Centrum (PSC)
 Kindernevendienst: --
- 31** Voorganger: Gerrit van de Kamp Groen
 Ouderling: Dirk Panhuis
 Organist: Joop van der Horst
 Teksten: Jer.7: 23-28; Rom.12:1-8; Matt.17:14-20.
 Collecte: Gevangenispastoraat
 Kindernevendienst --

September 2014

- 7** Avondmaal
- Voorganger: Ernst Veen Groen
 Ouderling: Marleen Jannis

Organist: Chris Klein
Teksten: Ez.33:7-11; Rom.12: 9-21; Matt.18:15-20.
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
Kindernevendienst: Jelske (-12) en Hans/Ida (+12)

14 Voorganger: Ernst Veen Groen
Ouderling: Philipp Bratfisch
Organist: Henk Corporaal
Teksten: Ex.32:7-14; Rom.14: 5b-12; Matt.18:21-35.
Collecte: Protestants Sociaal Centrum (PSC)
Kindernevendienst: Ida (-12)

21 Voorganger: Frank Marivoet Groen
Ouderling: Dirk Panhuis
Organist: Edy Kühn
Teksten: Jona 3:10 - 4: 11; Fil.1:21-27; Matt.20:1-16.
Collecte: Prot. Theologische Faculteit Brussel
Kindernevendienst: Michiel (-12)

28 Voorganger: Ernst Veen Groen
Ouderling: Adri Leemput
Organist: Joop van der Horst
Teksten: Ezech.18:1-4&25-32;Fil.2:1-13;Matt.21:23-32.
Collecte: Ruanda
Kindernevendienst: Jan (-12) en Hans/Ida (+12)

Oktober 2014

5 Avondmaal
Voorganger: Ernst Veen Groen
Ouderling: Marleen Jannis
Organist: Chris Klein
Teksten: Jes.5:1-7; Fil.2:14-18; Matt.21:33-43.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
Kindernevendienst: Jelske (-12) en Hans/Ida (+12)

12 Voorganger: Ernst Veen Groen
Ouderling: Philipp Bratfisch
Organist: Henk Corporaal
Teksten: Jes.25:1-9; Fil.3:17-21; Matt.22: 1-14.
Collecte: Diaconaat
Kindernevendienst: Ida (-12)

19 Voorganger: Toon Schoors Groen
Ouderling: Adri Leemput
Organist: Edy Kühn
Teksten: Jes.45:1-7; 1 Tess.1:1-10; Matt.22:15-22.
Collecte: Protestantse Solidariteit
Kindernevendienst: Jan (-12)

26 Voorganger: Ernst Veen Groen
Ouderling: Dirk Panhuis
Organist: Joop van der Horst
Teksten: Deut.6:1-9; 1Tess.2:1-8; Matt.22:34-46.
Collecte: Ruanda
Kindernevendienst: Michiel (-12) en Hans/Ida (+12)

November 2014

2 Avondmaal
Voorganger: Toon Schoors Groen
Ouderling: Philipp Bratfisch
Organist: Chris Klein
Teksten: Spreuken 9:1-18; 1Tess.2:9-13; Matt.25:1-13.
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
Kindernevendienst: Michiel (-12) en Hans/Ida (+12)

- 9** Voorganger: Ernst Veen Groen
 Ouderling: Marleen Jannis
 Organist: Henk Corporaal
 Teksten: Jes.48:17-21; 1Tess.4:1-18; Matt.25:14-30.
 Collecte: Theologische Faculteit Brussel (UFGP)
 Kindernevendienst: Jelske (-12)
- 16** Voorganger: Ernst Veen Groen
 Ouderling: Dirk Panhuis
 Organist: Edy Kühn
 Teksten: Ezech.34:11-17; 1Tess.4:9-12; Matt.25:1-46.
 Collecte: Protestants Sociaal Centrum (PSC)
 Kindernevendienst: Ida (-12)
- 23** Voorganger: Ernst Veen Wit
 Ouderling: Adri Leemput
 Organist: Joop van der Horst
 Teksten: Daniël 12: 1-4; 1Tess.5: 1-11; Matt.24: 14-35.
 Collecte: Ruanda
 Kindernevendienst: Jan (-12) en Hans/Ida (+12)
- 30** Voorganger: Ernst Veen Paars
 Ouderling: Marleen Jannis
 Organist: Chris Klein
 Teksten: Jes.63:19b-64: 8; 1Kor.1:1-9; Marc.13:24-37.
 Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
 Kindernevendienst: Jelske (-12) en Hans/Ida (+12)

GEMEENTENIEUWS

Inhuldiging Mariakapel

Op een zonnige zondagmiddag op 15 juni 2014 vond de inhuldigingsviering plaats van de Mariakapel als kerkgebouw voor onze kerkgemeenschap. Dit voor een periode van ‘pakweg’ (en naar we minstens hopen) de eerstkomende 30 jaar.

Het was een drukbezochte viering waarbij mensen van zowel heinde als verre (Wallonië, Nederland) dit heuglijke feit met ons mee kwamen vieren. Ook heel wat kerken waren vertegenwoordigd: de katholieke kerk(en) in Leuven (o.a. deken Dirk De Gendt, oud-deken Jan Wuyts en parochiemedewerkster Caroline van Audenhoven), de Presbyterian Church of Cameroon, de Evangelische kerk in België (o.a. de voorzitter van de Federale synode, Geert Lorein) de Paters van de HHarten (Picpussen), predikanten en leden van vele andere VPKB-kerken (waaronder VPKB-synodevoorzitter Steven Fuite en districtsvoorzitter Jelle Brouwer), daarnaast ook de

Protestantse Kerk in Nederland en de Stichting SILO uit Nederland (die ons een deel van de kosten voor het kruis schonk), de ererector van de KUL, Marc Vervenne en tevens het stadsbestuur van Leuven, vertegenwoordigd door burgemeester Louis Tobback en schepen Dirk Vansina.

Na de viering waren er nog enkele sprekers. Schepen Vansina en Louis Tobback onderstreepten beiden o.a. dat de Stad pluralistisch en gastvrij wil zijn ten aanzien van verenigingen en godsdienstige gemeenschappen “waar mensen op een zinvolle manier samenkomen”. “Gemeenschappen die mensen samenbrengen en zin geven aan hun leven.”

In zijn dankwoord aan de overheid refereerde dominee Ernst Veen o.a. aan de vroege protestantse geschiedenis in Leuven. Daarover leest u elders in deze Kerkbrief.

Na de viering en toespraken begon de feestelijke receptie. Stoelen waren daartoe in een ondeelbare seconde aan de kant gezet, zodat de grote kerkruimte in een oogwenk was heringericht als ontmoetingszaal, waar het bonte gezelschap door talloze onvolprezen grote en kleine vrijwilligers uit onze kerk op onnavolgbaar dynamische wijze voorzien kon worden van hapjes en (al dan niet spirituele) drank of zelfs koffie.

Ook de kindernevendienst liet zich niet onbetuigd en had die middag een speciaal programma voorzien, zowel voor buiten (een heuse puzzeltocht met opdrachten) als voor binnen: het bouwen en inrichten van een kartonnen kerkgebouw. Soms wenst een volwassene dat hij weer even kind mag zijn...

De (ingekorte) preek bij de inhuldiging vindt in deze Kerkbrief.

Doop

In de kerkdienst van zondag 29 juni werd de kleine Hendrik Donald Thomas Tilma, zoon van Joyce de Veer en Cedrick Tilma, gedoopt. De dooptekst van Hendrik kwam uit Psalm 23 “De Heer is mijn Herder, mij ontbreekt niets. Zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis, ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij mij.”

Lees- en gesprekskring: “Hoe Jezus *God* werd”

De eerste cyclus van de lees- en gesprekskring liep in maximaal zes dinsdagavonden van februari t/m mei. We lazen en bespraken daarbij het boek: “Hoe Jezus God werd” (uitg. Ten Have en Van Halewyck, 2010) van de Franse godsdiensthistoricus Frédéric Lenoir, waarin vragen ter sprake komen als: “Hoe kwamen dogma’s van de goddelijke Drie-eenheid en de incarnatie (menswording van God) tot stand? Hoe zijn de andere visies op Jezus “verketterd” tijdens heftige theologische twisten die soms mensenlevens kostten? Welke rol hebben de politieke machthebbers gespeeld in de ontwikkeling van het Credo?” Het boek wierp zoveel lees- en gespreksstof op dat we het ook in de tweede cyclus nog op onze lees- en praattafel voorleggen.

De data voor die cyclus zijn de volgende dinsdagavonden: di.7 okt. 2014; di.14 okt.; di.21 okt.; di.4 nov.; en di.18 nov. Reserverdatum: di.25 nov.

De gesprekskring staat steeds open voor iedereen, zowel binnen- als buitenkerkelijken, ook als u er de vorige keren niet bij was. Locatie: ontmoetingszaal van de Mariakapel, Telkens van 20u tot 22u.

Jaarvergadering en verkiezingen bestuursraad

Op zondag 27 april mei werd na de dienst onze jaarvergadering gehouden, met voorlegging van het jaarverslag, het financieel overzicht en ook met verkiezingen van de bestuursraad. In de Bestuursraad was de grote helft uittredend nl. Marleen Jannis, Chris Lefebvre en Freddy Verhoeven. Bleven in functie: Anton Gazenbeek en Maarten Wilbrenninck. Als BR-kandidaat stelden Chris Klein, Chris Lefebvre en Freddy Verhoeven zich (her)verkiezbaar. Zij werden met algemeenheid van stemmen (her)verkozen tot lid van de bestuursraad. Hun mandaat behoort tot de grote helft van de raad en eindigt in april 2020. Wij danken Chris Klein voor zijn kandidaatstelling en ook Freddy Verhoeven en Chris Lefebvre om zich opnieuw te kandideren. Een zeer bijzonder woord van dank voor Chris Lefebvre is hier bovendien op z'n plaats. Als penningmeester heeft hij sinds mei 2005 in de bestuursraad gezeteld. Jarenlang heeft hij zeer nauwgezet deze belangrijke speerpuntfunctie naast zijn zeer drukke beroepsbezigheden vervuld en toen hij met emeritaat ging bleef hij hoogleraar "met opdracht" en kon het dus ook toen nog niet "kalm aan doen". Niettemin bleef Chris steeds met veel inzet en toewijding het penningmeesterschap vervullen en nu ook weer in een nieuw mandaat.

Verkiezingen kerkenraad

Op zondag 4 mei werden na de dienst de kerkenraadsverkiezingen gehouden. In de kerkenraad waren drie leden ontslagnemend: Philipp Bratfisch, Henk Corporaal en Joëlle Segier. Als KR-kandidaat stelden zich (her)verkiezbaar: Philipp Bratfisch, Henk Corporaal en Marleen Jannis. Zij werden met algemeenheid van stemmen (her)verkozen tot lid van de kerkenraad. Hun mandaat behoort tot de grote helft van de raad en eindigt in april 2018. We wensen hier uitdrukkelijk Joëlle

Segier voor haar jarenlange dienst sinds 2003 in de kerkenraad te bedanken. Met overtuiging en warme hart-elijke inzet heeft zij, naast haar zeer drukke baan (en niet altijd stabiele gezondheid) al die jaren meegedacht, meegevierd en ons in de kerkdiensten laten genieten van haar zeer gewaardeerde heldere en duidelijke voordracht bij de kanselmededelingen, drempelgebeden en schriftlezingen, die zij ook altijd zeer goed van te voren voorbereidde.

Website

Velen weten wellicht niet meer dat Carola Rummens rond het begin van de 21^e eeuw (te weten in 2003: in de tijd dat we als kerk verhuisden naar de crypte in het Jezuitenhuys) de ontwerpster was van de eerste website (die zij niet zelden “haar kindje” noemde) van onze kerk. Zij was dus meer dan tien jaar onze webmaster. Een niet te onderschatten bijdrage aan de ondersteuning en uitstraling van onze kerk en haar gemeenteleven. Door de zeer toegenomen drukte in haar persoonlijke leven kon Carola echter tot haar spijt niet langer instaan voor de website. Tot in het eerste kwartaal van 2014 bleef zij onze webmaster, maar daarna gaf zij de fakkel uit handen. Eveneens aan Carola heel veel dank voor haar jarenlange inzet!

De website-fakkel werd overgenomen door Freddy Verhoeven die er geen digitaal gras over liet groeien en meteen met ter zake kundige hand een nieuw website-ontwerp maakte. Freddy verklaarde zich bereid om voorlopig eerst eens te bekijken hoeveel tijd het onderhoud aan de website hem zal kosten en of hij deze taak, naast al zijn andere drukke werkzaamheden en bestuursraadstaken, op zich kan blijven nemen. Ook aan Freddy zeer veel dank daarvoor!

Startzondag

Door de drukte rondom onze verhuizing, het proefdraaien en de inhuldiging van ons nieuwe kapel hebben wij vorig jaar de startzondag overgeslagen. Dit jaar hopen wij weer opnieuw de draad te kunnen oppakken en in de loop van de maand september, hetzij zondag 14/9, hetzij zondag 28/9, onze startzondag te kunnen organiseren. We houden u op de hoogte.

Vakantie

Van 10/08/14 t/m 31/08/14 is dominee Ernst Veen met zijn gezin met zomervakantie. Voor kerkelijke of pastorale hulpverlening kunt u zich wenden tot het synodebureau van de VPKB die u in contact kan brengen met andere prot. kerken en predikanten uit de regio: VPKB-Synodebureau, Brogniezstraat 44, 1070 Brussel, tel. 02-511.44.71. Op de website van de VPKB kunt u ook zelf naar andere kerken/predikanten zoeken, zie: <http://www.vpkb.be>

*****

Tekst van de preek (ingekort) bij de inhuldiging van de Mariakapel als kerkgebouw voor VPKLeuven, op zondag Trinitatis, 15 juni 2014

Was dat nu persé nodig? Zo'n mooi en zeker ook niet goedkoop gebouw? Nu, het had natuurlijk minder gekund, maar we zijn er wel heel dankbaar voor. Maar daar houdt het niet op. Want zo'n gebouw verplicht. Niet dat nu opeens vadertje staat onze baas en werkgever is geworden. Dat is nog altijd onze hemelse vader hierboven. Maar, om het met een beeld uit het evangelieverhaal van vandaag te zeggen: wie een schip heeft wordt verondersteld er ook mee uit te varen. Ik bedoel: zo'n mooi gebouw onderstreept eens te meer de verantwoordelijk-

heid om als kerk de eigen onvervreembare rol op te nemen in deze wereld. En weliswaar is het zo dat die rol van de kerk op dit halfrond van onze werelddbol heel wat bescheidener is geworden, maar dat wil nog niet zeggen dat de kerk in deze moderne samenleving geen relevante rol meer heeft te spelen.

Liturgische functie

En dan denk ik nu niet onmiddellijk aan haar liturgische diensten, aan haar kerntaak om mensen vorm, inhoud en ruimte te geven voor geloofsbezinning, levensbeschouwing en contemplatie. Ook al omdat onze moderne maatschappij, daar hoeven we geen doekjes om te winden, aan de geloofsverkon-diging en de spiritualiteit van de kerk niet altijd een boodschap heeft. Laat staan een blijde boodschap.

Sociale functie

En zelfs denk ik niet meteen aan de sociale functie van de kerk om te bouwen aan gemeenschap of om huwelijken in te zegenen en begrafenissen te verzorgen of om diakonaal dan wel pastoraal een hand uit te steken naar wie daar om vraagt. Al is die sociale functie wel degelijk maatschappelijk nog altijd zeer relevant. Maar, er is, meen ik, nog een andere belangrijke functie van de kerk die heden ten dage misschien wat al te gretig onder het tapijt van de moderniteit of postmoderniteit wordt weggeveegd, maar die niettemin een groot verlies zou betekenen, niet alleen voor de kerken zelf, maar ook voor de samenleving waarin wij vandaag leven als die functie finaal zou wegvallen.

Doorgeefluik

En dat is, om zo te zeggen, haar functie als doorgeefluik van het boek dat reeds eeuwen onze cultuur diepgaand heeft

beïnvloed en gevormd, de Bijbel. Daarbij bedoel ik overigens niet te zeggen dat de Bijbel het exclusieve boek van de kerk is. Van die gedachte zouden we eens af moeten. De Bijbel is eerst en vooral wereldliteratuur. Een ongeëvenaarde bundeling van literaire en spirituele kracht. Maar sinds eeuwen is de kerk wel, zeg maar, de fakkeldrager van dat boek. En het zou jammer zijn, niet alleen voor de kerk, ook voor de wereld, als die rijke traditie aan literatuur en spiritualiteit niet verder de toekomst in wordt gedragen. Bij mijn weten is de Bijbel nog niet verklaard tot werelderfgoed, maar dat zou, gezien haar inhoud en staat van dienst, niet onterecht zijn.

Bijbel geworteld in onze cultuur

En daar komt bovendien nog bij dat onze huidige cultuur en samenleving diepgaand door de Bijbel is beïnvloed. De Franse filosoof en godsdienst-wetenschapper Frédéric Lenoir onderstreept zelfs dat de waarden in onze moderne seculiere westerse wereld, zoals de mensenrechten, zoals gelijkheid, vrijheid van het individu, emancipatie van de vrouw, sociale rechtvaardigheid, scheiding der machten, geweldloosheid, vergeving, naastenliefde... dat al die humanistische waarden regelrecht uit de Bijbel komen en terug te vinden zijn in de boodschap van Christus. Helaas zijn die waarden niet steeds recht evenredig terug te vinden in de kerkgeschiedenis, maar daar kan de Bijbel niets aan doen. De kerk en de godsdienst is en blijft mensenwerk. Hoe dan ook, het is onmiskenbaar dat onze huidige maatschappij diepe wortels heeft in dat oude boek. En ook dat de kerk niet alleen geloofsgemeenschap is, maar tevens cultuurdrager.

Doof de geest niet uit

En daarom ook zou het niet alleen voor de kerk, maar ook voor

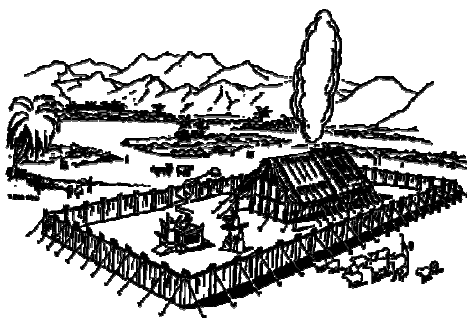
de cultuur waar wij in leven, jammer zijn als dat boek gesloten wordt en niet meer wordt doorgegeven, doorverteld. De apostel Paulus zei het vanmiddag op zijn manier: “Doof de geest niet uit.” (1Thess.5:19). Hoe dan ook: wie zijn wortels, zijn fundamenten uit het oog verliest, verliest daarmee ook zijn oriëntatie.

Tent

Genoeg gefilosofeerd. Hoog tijd om nu nog even effectief onze Bijbelteksten van vanmiddag aan het woord te laten. En dan ontdekken we in de 2^e lezing van het boek Samuël dat wij, in zo'n prachtige kapel, wel een beetje lijken op koning David van wie daar geschreven staat dat hij zijn intrek genomen had in een mooi cederen paleis. (2Sam.7: 1-7). Tot zover nog niets aan de hand. Maar dan gaat de tekst verder en horen we, in scherp contrast met dat cederen paleis van David, dat de ark van God in een tent staat en even verder dat God zelf verontwaardigd onderstreept dat zelfs Hij nog nooit in een huis heeft gewoond, maar altijd rondtrok in een tent en tabernakel.

Rondtrekken

Kortom, een tent, een tabernakel, dat is het bijbelse oerbeeld van het godshuis.

Tabernakel

Geen massieve hoop prachtig opgestapelde stenen, geen gevestigd kerkelijk instituut, maar een sobere behuizing waarmee je op weg kan gaan. Dat is, in deze tekst uit 2Samuël, het beeld van het godshuis. En ook in het Evangelie (Matt.8:18-20&23-27) lazen we teksten waarin we datzelfde idee van mobiliteit contra immobiliteit terugvinden, hoor maar: Een schriftgeleerde wil graag volgeling van Jezus worden en vraagt dan aan de Messias: “Meester, ik zal u volgen, waar gij ook heengaat.” En dan antwoordt Jezus: *De vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen heeft geen plaats om het hoofd neer te leggen.*

Mensen van de weg

De boodschap voor ons vandaag in de geciteerde teksten lijkt wel duidelijk: het huis van God als tent, als tabernakel en de Heer van de kerk die nog geen steen heeft om zijn hoofd neer te leggen. Dat zegt opnieuw iets over hoe de kerk kerk dient te zijn: niet als massief immobiel instituut, maar als beweging. Zo ongeveer als die christenen uit het begin die niet voor niets “mensen van de weg” werden genoemd. Mensen die met en achter Jezus aan de weg probeerden te volgen die Jezus hen aanwees en voorleefde.

Crisis biedt kansen

Zo gezien is de crisis van de kerk in de moderniteit niet alleen maar crisis, maar biedt ook weer kansen voor haar om wat minder instituut en weer wat meer beweging te worden. Een gemeenschap op weg. Wat meteen ook de vlucht in fundamentalisme, wat immers een vorm van onbewegelijkheid is, kan voorkomen. Een kerk die zich niet terugtrekt achter dikke stenen muren of in dogmatische burchten van de enige waaheid die zij in pacht zou hebben, maar die open staat naar de wereld

om haar heen en daarin, net als het volk van Mozes dat uit Egypte was bevrijd, zoekend en zwervend op weg is, gevolgd aan de oproep om, in deze wereld, het spoor te volgen van de Vader, de Zoon en de Geest, (om het maar eens in de termen van deze zondag Trinitatis te zeggen).

Geen instituut maar een spoor

Want wie naar Jezus kijkt, ziet geen instituut, maar een spoor. Als er iemand Zijn hele leven op weg is geweest, dan is het Jezus wel. Zijn leven is één lange rusteloze gang langs mensen in nood. Langs zieken en vertrapten, armen en uitgestotenen, hopelozen en hulpelozen, gebukten en gekwetsten, langs rijken en armen, aanzienlijken en onaanzienlijken.

Scheep gaan met Jezus

En ook het verhaal van de storm op zee, dat we vanmiddag lezen, is zo'n verhaal over op weg zijn. In dat geval over: scheep gaan met Jezus en uitvaren. Tegelijkertijd, is dat verhaal, in de geschiedenis van de bijbeluitleg, ook altijd weer gelezen als een verhaal over de kerk. En opnieuw dus, net als bij die tabernakel, zin we geen immobiel instituut, maar integendeel, de kerk als schip dat, met Jezus als kapitein, uitvaart over de soms rustige, maar soms ook heel woeste wereldzeeën. De kerk dus niet als onbewegelijk doel op zichzelf, maar als middel om op weg te gaan.

Confrontatie met het kwaad

En op die weg heeft zij als opdracht om de confrontatie aan te gaan met de onheilmachten van deze wereld. Om het kwaad te weerstaan en om het te boven te komen. Want dat is de symboliek die verborgen zit in dat verhaal van die storm op zee. Die woeste zee en die storm is de optelsom van het kwaad in

deze wereld, dat de mens de diepte en de duisternis in dreigt te sleuren.

Op weg naar een betere wereld

Maar dan loopt het verhaal erop uit dat Jezus die zee en die storm stillegt en tot zwijgen brengt. Dat het kwaad en de onheils machten, dat de gebrokenheid en de duisternis uiteindelijk aan het kortste eind zullen trekken en uit de wereld zullen verdwijnen. Dat is de hoop en de belofte waar de kerk in deze wereld uit leeft. Dat we, achter Mozes en achter Jezus aan, op weg zijn naar het Beloofde land, uit de slavernij van het kwaad, op weg naar een betere wereld. Een hoop en belofte die tegelijkertijd ook de opdracht inhoudt om als kerk zelf aan dat komende Koninkrijk, aan die Nieuwe aarde, kortom, aan die betere wereld van ware menselijkheid naar Gods beeld en gelijkenis, mee te bouwen.

Ernst Veen.

*****

Preektoon

Verlos ons van de preektoon, Heer! Dat zijn woorden van de dichter P.A. de Genestet (1829-1861). Zijn gebed lijkt me inmiddels grondig verhoord. Zo grondig dat een jongere generatie niet eens meer weet wat het is. Of eigenlijk dus: wat het was. De preektoon is totaal verdwenen. Ik heb daar een idee over, en dat wil ik graag eens aan u voorleggen. Eens zien wat of u ervan vindt.

Toen ik klein was, en als gereformeerd jongetje twee keer per zondag naar de kerk werd meegenomen, toen had je soms nog

wel eens van die dominees met zo'n typische galmende preektoon. Ja, ik meen te weten wat De Genestet bedoelde. In mijn jeugd waren ze al heel ouderwets, maar d'r waren er nog. Bij een volgende generatie dominees kwam het eigenlijk al niet meer voor. Een paar jaar geleden heb ik nog eens iemand zo gehoord bij de Evangelische Oproep, maar ook daar lijkt het verschijnsel nu toch uitgestorven. Of zoiets binnen de katholieke traditie ook bestaan heeft, weet ik niet, maar 't zou me niet verbazen. In ieder geval is het taalkundig een zeer merkwaardig verschijnsel geweest, hoe mensen zonder spraakgebrek, eenmaal op kansel of spreekgestoelte, een zo afwijkende manier van spreken vertoonden. Het verschijnsel is in de loop van de 20ste eeuw geruisloos verdwenen.

Het is niet eenvoudig uit te leggen hoe die preektoon klonk. Ik kan het niet goed nadoen. Het had iets te maken met een OverDAAD, aan STERK, beKLEMtoonde, LETterGREpen. En OOK, opVALlend VEEL, RUSTpauzes, DIE ik NU, MET KOMma=s, WEERgeef. Plus een typische verlenging, zowel van lange als korte klinkers.

Als Maarten 't Hart erover geschreven heeft, en dat lijkt me meer dan waarschijnlijk bij iemand als hij, dan ziet hij er vermoedelijk een klaar bewijs van onoprechtheid in. Wie zo spreekt, kan niet menen wat hij zegt. Zeker bestaat er al een lange traditie in die trant. Multatuli schreef meer dan honderd jaar geleden al over de kracht van het geloof waardoor de woorden anders gingen klinken. En meer dan tweehonderd jaar geleden staken Betje Wolff en Aagje Deken al de draak met dit galmende geluid. Onoprecht, want thuis, aan het ontbijt, konden ze heel normaal om een kopje thee vragen.

Over de oprechtheid, of over de onoprechtheid van wie zo sprak, heb ik geen mening. Wel heb ik een idee over het ontstaan van deze spreekstijl, die nu alleen de ouderen zich nog zullen herinneren. Een ander idee dan Multatuli. Ik denk aan een aardser, praktischer oorzaak, en ik leg mijn idee graag aan u voor. Ik denk, kort gezegd, dat die preektoon ontstaan is uit pure praktische noodzaak, namelijk de noodzaak zich verstaanbaar te maken voor 600, 800 of 1200 mensen, in een kerkgebouw met hoge gewelven, en zonder geluidsinstallatie. Dat laatste, de afwezigheid van een geluidsinstallatie, in die soms enorme kerkgebouwen van vroeger, met hun lastige akoestische effecten, moet haast wel een grote invloed gehad hebben op de manier van spreken. Het is haast niet meer voor te stellen hoe men dat vroeger voor elkaar kreeg. Nu is menige spreker al in paniek als in een zaaltje met vijftig personen de geluidsinstallatie het laat afweten. Het zou wel kunnen zijn dat in de katholieke kerk, waar voorheen de mis grotendeels in het Latijn ging, en met vaak gekende teksten, de verstaanbaarheid een minder groot probleem was. Maar in protestantse kerken, de grote voorop, moet vanaf de 16de eeuw geworsteld zijn met de verstaanbaarheid. Ik denk dus nu dat men dat probleem min of meer onder de knie heeft gekregen met een speciale spreekstijl: veel klemtonen, veel pauzes, rekking van klinkers, wat misschien een beetje raar klonk maar wel werkte. Misschien werd het later tot een maniertje. Of tot een blijk van rechtgelovigheid. 't Is mogelijk. Mij gaat het slechts om de vraag hoe zoiets heeft kunnen ontstaan. En waarom het weer verdwenen is.

Wanneer werden in onze eeuw de geluidsinstallaties in de kerken aangebracht? Ik weet het niet. Ik vermoed zo ongeveer vanaf 1930. En dat ze pas rond 1950 of 1960 overal waren. En

in het begin ook niet zo goed. Als dat klopt, dan waren de oudere dominees die ik als kind hoorde, nog opgeleid in het luidsprekerloze tijdperk. Door de microfoon is men anders gaan spreken.

Joop van der Horst.

GEKNIPT VOOR U

Pastoor voor de rechter wegens te luid klokkenspel

Goede Vrijdag wordt een spannende dag voor priester Luc Mertens. De pastoor van het Oost-Vlaamse Stekene verschijnt dan voor de rechtbank omdat buurtbewoners klagen dat de kerkklokken te veel lawaai maken.

In februari liet pastoor Mertens de luidsprekers van de parochiekerk vervangen door klokken uit een klooster in Beveren.

"Maar die doen ons om het halfuur opschrikken", klaagt buurtbewoner Kris De Brabandere in *Het Laatste Nieuws*. "Het ergste is het angelus: een reeks van liefst 58 slagen die soms drie keer per dag weerklinkt. In de tuin heb ik liefst 85 decibel gemeten."

Dat komt toch al gauw overeen met een luide zaagmachine of een mixer, en daar ergert de buurt zich aan. "Ook al omdat hier al lang geen zondagsmis meer is. We willen de klokken niet weg, maar vragen wel om ze enkel te gebruiken als er een eredienst, begrafenis of huwelijk is."

Ondanks een handtekeningenactie, waar 35 mensen aan deelnamen, blijven de klokken luiden. En dus dagen de omwonenden de priester voor de vrederechter.

Bron:

http://www.zita.be/nieuws/binnenland/3275043_pastoor-voor-de-rechter-wegens-te-luid-lokkenspel.html?hkey=af04fc4a2cbe34e6ac89b7148658fe8a

GEKNIPT VOOR U

Mariakapel in Leuven in gebruik

Op Zondag 15 juni heeft de Protestantse gemeente in Leuven de Mariakapel in Heverlee in gebruik genomen. In een feestelijke dienst waren velen uit en buiten Leuven gekomen om dit bijzondere feit mee te maken.

Ds. Ernst Veen refereerde in zijn preek aan het RK verleden van de jaren '50 van de vorige eeuw, toen er nog geen leegloop van de kerken bestond. Hoe spijtig het ook is dat de behoefte aan kerken afneemt, de protestantse kerk was blij het gebouw te mogen huren voor haar diensten. Het is een mooie ruimte met een prachtig orgel. Ook de bijgebouwen zijn perfect. Het district ABL vergaderde er al in de maand juni.

Ook deze kerk zal een plaats zijn waar de Bijbel wordt uitgelegd, zo betoogde ds. Veen. Hier wil de kerk als 'fakkeldrager van dat boek' de krachten ervan ontsluiten. Met de woorden van Paulus: 'Doof de Geest niet uit'. Toch voelen christenen niets voor een immobiel instituut. In de verhalen van de Bijbel valt een beweeglijke, in een tent woonachtige God te ontdekken, die meetrekt door de menselijke geschiedenis. En zelfs Jezus vond geen plaats om zijn hoofd te ruste te leggen, omdat hij almaar onderweg was naar de gekwetste mens. De nieuwe kerk zal op die manier een ruimte van bezinning zijn en een plek waar men niet bepaald stilzit!

Bron: website VPKB: <http://vpkb.be/plaatselijk/mariakapel-in-leuven-in-gebruik>

*****

Protestantse wortels te Leuven

In het dankwoord aan burgemeester en schepenen van de Stad

Leuven (waarbij ook de andere gemeenten genoemd werden waaronder wij ressorteren) n.a.v. inhuldiging Mariakapel, werd o.a. aangehaald dat onze Protestantse Kerk reeds ruim 117 jaar in Leuven ‘onderdak’ is.

Ook werd onderstreept dat de Stad Leuven al veel vroeger een erkende plaats aan de reformatie verleende. Dit bleek o.a. uit het feit dat de schilder André Hennebicq in opdracht van het Leuvense stadsbestuur omstreeks 1878 voor de ontvangstzaal van het Leuvense stadhuis een aantal grote schilderijen, vervaardigde met voorstellingen van belangrijke gebeurtenissen in de Leuvense stadsgeschiedenis. Op één daarvan staat de protestant Antonia van Roesmaele afgebeeld, in een woonhuis de Bijbel verklarend aan een groep geïnteresseerde toehoorders.

Antonia was één van de Leuvense protestanten uit het vroege verleden. Van haar is bekend dat zij op 15 juni 1543 (dus, toeval of niet: exact 451 jaar voor de inhuldiging van de nieuwe, nu protestantse, Mariakapel!) op de Grote Markt van Leuven, samen met Katelijn Metsys, werd veroordeeld “tot den put”. Levend begraven omdat zij het toen verboden geloof van Luther aanhing.

Dat duistere feit verdween vervolgens uit het collectieve geheugen van de stad, totdat het genoemde schilderij in de ontvangstzaal van het Stadhuis permanent werd tentoongesteld en daar nu nog steeds prominent aan de wand hangt. Een daad van eerherstel. En in 2003 is het schilderij zelfs nog gerestaureerd.

Als geestelijke erfgenamen van deze vroege Leuvense Protestanten en in deze stad waar Antonia van Roesmaele prominent aan de wand prijkt van de ontvangstzaal van het historische stadhuis en waar er zelfs een laan naar haar is genoemd en waar wij nu bovendien in zo’n mooie kapel een kerkelijk

onderdak kregen, mogen wij ons in deze tijd als protestanten in Leuven eens te meer dankbaar en welkom voelen.

Ernst Veen.

*****

Kerkmozaïek – maandblad van de VPKB

Zomernummer 2014: BLIK OP ONEINDIG

Uit de redactie:

Het is weer vakantie en dan gaat bij velen de blik even op oneindig, dan willen we weg. De een doet dat letterlijk, de ander vooral in de geest; probeert afstand te nemen en tot rust te komen. In dit nummer laten we diverse mensen aan het woord die vertellen over hoe zo'n reis hun visie op het leven heeft veranderd. Hoe je in den vreemde dingen kunt ontdekken over jezelf, ook als gelovige, ook als kerk. Mocht u, beste lezer, verlof kunnen nemen - niet ieder is dat gegund - dan wensen wij u zo'n verrijkende ervaring toe.

Blik op oneindig? Jazeker, om daarna des te scherper te kunnen zien waarop het hier en nu aankomt.

Namens de redactie, Dick Würsten

Prijzen abonnement Kerkmozaïek

Individueel: 20,00 €

Groeps: 15,00 € (vanaf min. 5 ex. naar éénzelfde adres)

Steenabonn.: 25,00 €

Storten kan op onderstaand rekeningnummer van de
Verenigde Protestantse Kerk in België

Brognezstraat 44 - 1070 Brussel

ING BE06 3100 0835 5022

PROTESTANTSE OMROEP vzw
HUIS VAN HET PROTESTANTISME
Brogniezstraat 44, 1070 Brussel
www.vpkb.be

VRT – Radio 1 – woensdag om 20u.03

Wo. 20 aug.: Engagement. Bert Beukenhorst.
Wo. 17 sept.: Loon naar werk of naar behoefte?. Bert Beukenhorst.
Wo. 15 okt.: Méér waard dan vele mussen. Frank Marivoet.
Wo. 19 nov.: Stap uit je rol! Bert Beukenhorst.

Verantw.Uitg.: F.Marivoet, Celestijnenlaan 7/21, 3001 Heverlee.

VRT – Televisie

Eén om 9u40u.

zondag 9 nov.: Detty Verreydt, schrijfster tussen fantasie en werkelijkheid
*)

Canvas laat (avond)

Eén om 10u.

zondag 16 nov.: Eredienst vanuit de Protestantse Kerk in Turnhout.

Realisatie: David De Decker, david@dddproductions.be

tel 0495 412 473

Productie: Antoinette Panhuis, antoinette.panhuis@outlook.be

tel 02 230 52 22

*) Sinds haar studententijd woont Detty in Leuven. Ze heeft een dertigtal kinder- en jeugdboeken op haar naam staan, gelauwerd met de “Boekenleeuw”. Voor haar laatste jeugdboek “Niet Welkom” verzamelde ze familieverhalen uit de eerste wereldoorlog en dook ze in de oude doos voor foto’s en postkaarten. Haar fantasie put ze uit de werkelijkheid met haar kinderen, maar ook uit de confrontatie met verlies en ziekte en uit haar contacten met mensen in armoede. Een vrolijk verhaal van een optimistische schrijfster.

Routebeschrijving naar Mariakapel

Matadilaan 6, 3001 Heverlee

Met de auto: Op de ring van Leuven rijdt u naar de zuidoostkant daarvan: de **Parkpoort**. Bij de verkeerslichten van de Parkpoort verlaat u de stad via de **Geldenaaksebaan**. Dan neemt u de eerste straat rechts (bij een bushalte): **Paul Van Ostaijenlaan**. Daarna neemt u de eerste straat links (Zegelaan), dan weer de eerste links (Matadilaan). De kerk staat op het einde rechts: Matadilaan 6. Daar is ook parkeerplaats.

Te voet vanaf het station Leuven, via de Ring tot aan Parkpoort, dan linksaf via de Geldenaakse baan naar Paul Van Ostaijenlaan (zie boven): 2 km of 30 minuten.

Met het openbaar vervoer vanaf het station Leuven op zondag:

Bus 4, richting Haasrode-Brabantthal of **Bus 5**, richting Vaalbeek tot de halte Paul Van Ostaijenlaan. In beide gevallen, nog 370m wandelen (zie boven).

Bus 285, richting Leuven-Philips tot eindhalte Philips. Vanaf de rotonde gaat u via de smalle straat naar beneden naar de halte Paul van Ostaijenlaan (zie boven).

Bus 616, richting Zaventem tot de halte Parkpoort. Dan nog 555m wandelen: bij de Parkpoort oversteken, via de Geldenaakse baan naar de halte Paul Van Ostaijenlaan (zie boven).

Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB)

Gemeente Leuven

Kerkdiensten	elke zondag om 10u
Kindernevendienst en –opvang	elke zondag tijdens de kerkdienst (niet in juli en augustus)
VPKB-Leuven	http://www.vpkleuven.be
Locatie Kerk	Mariakapel Matadilaan (6), Heverlee (geen postadres)
Predikant	Ernst Veen L. Beosierlaan 89 – 3010 Leuven 016/22 98 83 ernst.veen@telenet.be
Samenstelling kerkenraad	Philipp Bratfisch Henk Corporaal Adri Leemput Dirk Panhuis Marleen Jannis Ernst Veen
Samenstelling bestuursraad	Anton Gazenbeek Chris Klein Chris Lefebvre Freddy Verhoeven Maarten Wilbreninck Ernst Veen
Redactie Kerkbrief	Adri Leemput Joop Van der Horst Ernst Veen adri.leemput.kerk@gmail.com
Vrijwillige bijdragen	Belfius IBAN BE93 0680 7857 4067 BIC GKCCBEBB

De Kerkbrief verschijnt vier maal per jaar.

Bijdragen zijn steeds welkom en die kan u inleveren voor:

01/06 (zomernummer)   01/09 (herfstnummer)

01/12 (winternummer)   01/03 (lentennummer)